

maisema

Laatumaan tiedotuslehti tontti- ja mökkimaailman näkymistä

2
2011

Laatu
maa

Jos metsälle haluat mennä nyt...

Metsästystietoutta erähenkisille!

Palvelukseen halutaan:
Mökkitalkkari

Luosto – niin liikkujan kuin
löhöilijänkin lempipaikka Lapissa

Metsästäjän kynästä:
Joulujänis

Hyvä Lukija!

Reilu kaksikymmentä vuotta sitten ostimme perheeni kanssa kesäpaikaksi vanhan maalaistalon pienen järven rannalta Savon Tuusniemeltä. Hehtaarin kokoinen tontti nurmikkoineen ja vanhoine navettoineen tarjosi haastetta ja työsarjaa moneksi vuodeksi. Ensinnäkin laajennettiin piha-aluetta raivaamalla kuusien ja mäntyjen rikastuttamaa metsikköä. Purettiin vanha puuliiteri, jonka tilalle rakennettiin punainen grillikatoks kivittakkoineen ja puulämmitteisine helioineen. Sitten tulivat vuoroon kasvimaat ja mansikkapenkit, perunapello, viinimarjapensaat ja omenapuut. Lapsille puolestaan rakennettiin rullalautaramppeja, leikkimökkiä sekä sulkapallokenttää. Perheen jokaiselle jäsenelle tuli jotakin ja lähestulkoon kaiken toteuttaminen oli mahdollista!

Lasten varttuessa ja perheen kasvaessa puolisoihin ja lastenlapsiin olemme laajentaneet sisätiloja kunnostamalla ullakko-varastona toimineen yläkerran sekä remontoineet navetan oleskelutilaksi biljardipöytineen ja karaokelaitteineen. Vuosien saatossa olemmekin onnistuneet luomaan kesämökistämme paikan jossa on tilaa, tekemistä ja rauhaa kaikille. Mökkimme on meidän perheen kohtaamispaikka, meidän paratiisi.

Kaksikymmentä vuotta vanhempana ja "viisaampana" huomaan, ettei se haaste ja työsarja, jonka mökki alkuaan tarjosi, ole minnekään kadonnut. Uusia projekteja ja tehtäviä ilmaantuu joka kesä niiden tavanomaisten kuten ruohonleikkuun ja polttopuiden pilkkomisen lisäksi. Omat voimat eivät tahdo enää talonmiehen töihin riittää. On tullut aika mökkitalokarille.

Hyvää Joulun Odotusta!

Aimo Oikarinen
Laatumaan johtaja

2
2011

maisema

Laatumaan tiedotuslehti tontti- ja mökkimaailman näkymistä

Päätoimittaja
Julkaisija
Yhteystiedot
Ulkoasu ja taitto
Painopaikka
Lehden painos

Timo Karhapää
Laatumaan, Metsähallitus
PL 94 (Vernissakatu 4), 01301 Vantaa
Mainos- ja viestintätoimisto Hermo
Hansaprint Oy
3000 kpl

Metsätalouden ympäristöopas ohjeistaa oikeaan metsien käsittelyyn

Metsähallitukselta on ilmestynyt hiljattain uusi ympäristöopas metsien käsittelyyn. Opas on tarkoitettu ensisijaisesti oman henkilöstön ja urakoitsijoiden käyttöön, mutta se soveltuu opiskelumateriaaliksi kaikille metsien hoidosta kiinnostuneille.

Metsähallitus haluaa olla edelläkävijä vihreillä markkinoilla, niinpä oppaan yksi pääteemoista on metsien monimuotoisuuden turvaaminen. Opas ohjeistaa oikeaan puuston käsittelyyn asutukseen ja vapaaajan rakentamiseen liittyvillä alueilla – Laatumaa-alueilla – kun valmistaudutaan tulevaan rakentamiseen. Mökkialueen puustoa väljennetään, jotta saataisiin tonteille valoa ja maisemaan väljyyttä. Samal-

la valmennetaan puustoa kestäväksi uusia olosuhteita, joissa puut rakentamisen jälkeen kasvavat esimerkiksi pieninä puuryhminä. Toimenpiteiden yhteydessä voidaan avata maisemaa rakentamispaikalta järven suuntaan.

Kasvatettaviksi valitaan kestävä ja kaunis puustoa. Toimenpiteet pyritään toteuttamaan vähintään kaksi–kolme kasvukautta ennen rakentamista – mieluummin vielä paljon aikaisemmin – jotta puustot ehtivät elpyä ja korjuujäljet vähentyä. Vanhojen kulttuuriympäristöjen hoidossa tavoitellaan yleisesti alkuperäisyyden tuntua tai vanhaan viittavien piirteiden säilyttämistä. **m**

Sisällys:

- 3 ▶ Lyhyesti
- 4–5 ▶ Palvelukseen halutaan: Mökkitalokkari
▶ Huttusen huvila ja huussi
- 6–7 ▶ Laatumaa myy Metsähallituksen kämppiä ja muita rakennuksia
▶ Jos metsälle haluat mennä nyt...
- 8–9 ▶ Metsästäjän kynästä: Joulujänis
▶ Resepti: Uunissa haudutettu peurapaisti
- 10–11 ▶ Luosto–niin liikkujan
kuin löhöilijänkin lempipaikka Lapissa
▶ Luostolla unohtuu kiire ja kireys

Metsähallitus myy tuhansia pienpalstoja

Metsähallituksen omistuksessa on suuri määrä pienikokoisia maa- ja vesipalstoja, jotka ovat irrallaan muusta valtion maasta. Näiden kohteiden tarkastelun tuloksena Metsähallitus on laittanut myyntiin tuhansia pienpalstoja. Ensimmäisen vaiheen myynti käynnistyi lokakuussa, jolloin tarjolle laitettiin noin 1500 kohteita.

Irrallisilla metsäpalstoilla on merkitystä lisämaana lähinaapurin maanomistajalle. Metsähallitukselle nämä kohteet sen sijaan ovat vaikeasti hyödynnettävissä niiden sijainnin tai palstojen pienuuden vuoksi, kertoo metsänhoitaja **Esko Maukonen** Laatumaasta.

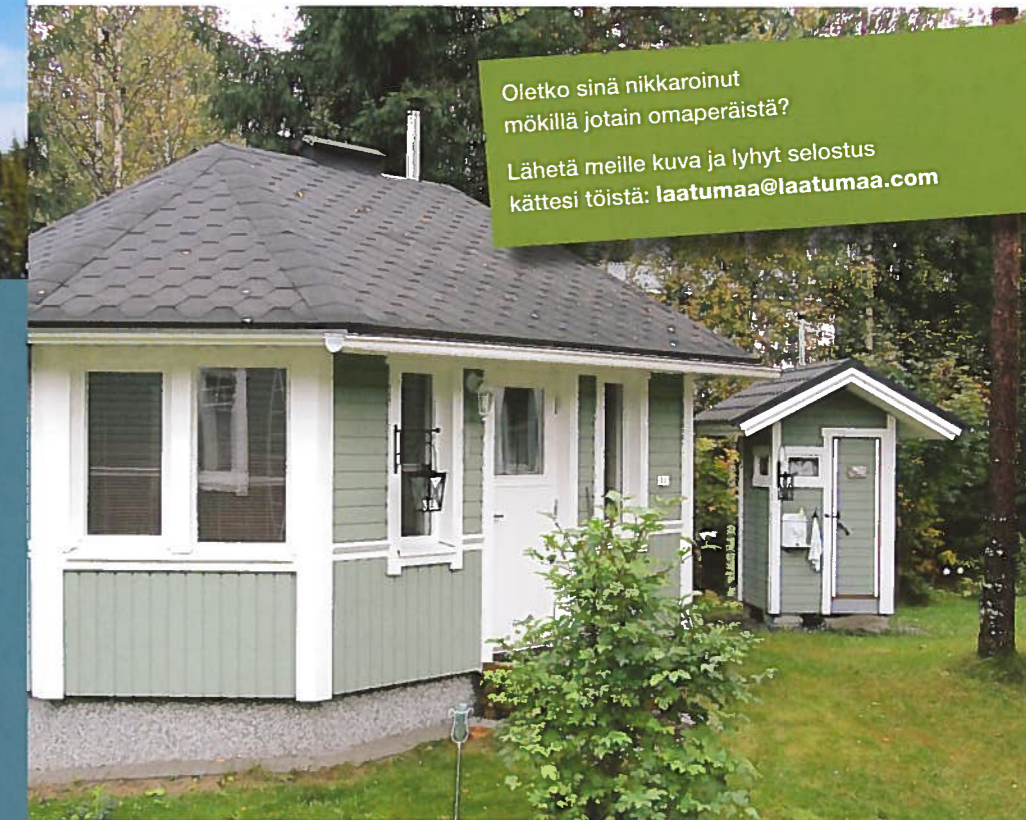
Eri tulosalueiden yhteistyönä Metsähallituksessa on selvitetty läpi Suomen maapalstojen määrää sekä laatua ja päätetty myyn-

tiin sopivista kohteista. Tarkastelussa on ollut reippaasti yli 3000 kohteita. Tarjontaa kartoitetaan edelleen ja myytävien kohteiden listaa täydennetään sitä mukaa. Myytävästä aineistosta karsitaan pois kaikki ne kohteet, jotka palvelevat Metsähallituksen oman liiketoiminnan, luonnonsuojelun tai yhteiskunnallisten velvoitteiden päämääriä.

Palstojen koot ovat alle viiden hehtaarin. Myyntikohteet sijoittuvat ympäri maata. Aivan pohjoisimmassa Lapissa sijaitsevia palstoja tulee mahdollisesti myyntiin myöhemmin, tähdentää Maukonen.

Myytävät pienpalstat löytyvät Laatumaan nettisivuilta. Niitä varten on perustettu karttapalvelu. Pienpalstojen hinnoittelu tapahtuu pääsääntöisesti vasta asiakasneuvotteluissa. **m**

Suomalaiset ovat tunnetusti ahkeraa mökkeilykansaa. Mökkeilyn lomassa mökkiympäristöön ehtii syntyä yhtä jos toista. Tässä osiossa esittelemmekin suomalaisten mökkeilijöiden monenlaisia aikaansaannoksia.

Oletko sinä nikkaroinut mökillä jotain omaperäistä? Lähetä meille kuva ja lyhyt selostus kättesi töistä: laatumaa@laatumaa.com

Palvelukseen halutaan:

Mökki-talkkari

Olisiko mökillä tekemistä vaikka muille jakaa? Kaipaisitko apua mökkiaskareissa? Huolettaako, kuka mökkiäsi huoltaa ja valvoo sillä aikaa, kun olet poissa? Mikäli nämä kysymykset pohdituttavat, on aika ottaa yhteys mökkitalakkariin.

Syksyn tullen on aika laittaa mökki talviteloille kevään koittoa odottelemaan. Jotta mökistä tulisi huolehdittua mökkiläisten poissa ollessakin, voidaan sen talviset huoltotoimenpiteet jättää paikallisen mökkitalakkarin huomaan. Keväällä mökille palatessa edessä on monta puuhaa, joiden hoitamisessa ulkoistetut mökkitalakkari-palvelut voivat olla myös tarpeen.

Mökkitalakkarit valmiina palvelukseen – ympäri Suomen

Mökkitalakkari on mökkipaikkakunnalla toimiva mökinomistajan luottohenkilö, jonka palkkaamalla mökkeilijälle jää aikaa vapaa-ajan paikassaan rentoutumiseen ja lomailuun. Mikäli mökillä tehtävät työt vaativat sellaista taitoa, kalustoa tai aikaa, jota ei löydy omasta takaa, kannattaa tällöin ottaa yhteys mökkitalakkariin.

– Mökkiväki alkaa vähitellen ikääntyä, jolloin mökkiaskareisiin tarvitaan ulkopuolista apua. Nuorempi mökkisukupolvi ei välttämättä myöskään enää osaa, halua tai ehdi tehdä mökkitöitä, jolloin käännytään mökkitalakkarin puoleen, kertoo **Heikki Martikainen** Tampereen mökkitalakkareista.

Mökkitalakkarit tarjoavat mökkiläisen arjen helpottamiseksi monenmoista apua mökin huolto-, ylläpito- ja kunnostustöihin. Mökkitalakkari voi auttaa pihatöissä, laiturin nostossa, polttopuiden tekemisessä ja vaikkapa lumien auraamisessa. Jos mökki sijaitsee kaukana, ei mökille tarvitse erikseen matkustaa ylläpito- ja huoltotöitä varten, kun ne hoituvat paikalliselta ammattilaiselta. Erilaisia mökkitalakkari-palveluja on tarjolla laajasti ympäri Suomen, aina Utsjoelta Hankoon saakka.

– Meillä toimintasäde on noin tunnin ajomatka Tampereelta. Joten jos mökkiläinen

vaikkapa Ylöjärvellä, Lempäälässä tai Sastamalassa tarvitsee mökkitalakkarin palveluita, kiitämme apuihin, Martikainen sanoo.

Mitä mökkitalakkarin työnkuvaan kuuluu?

Monet mökkitalakkari-palveluja tarjoavat yritykset ovat erikoistuneet kiinteistöhuoltoon ja talonmiespalvelujen tuottamiseen. Mökkitalakkareiden palvelut vaihtelevat toimijoittain ja paikkakunnittain.

– Tampereella kysytyimpiä palvelujamme ovat talvisin puiden kaato ja kesäisin laitureiden ja terassien rakentaminen, toteaa Martikainen.

Mökkiläinen ja talkkari määrittelevät yhdessä yhteistyön alussa, mitä palveluja huoltosopimuksen piiriin kuuluu. Mökkitalakkari-palveluja punnitsevan kannattaa muistaa, että suuri osa mökillä teetetyistä töistä kuuluu myös kotitalousvähen-
m

Mökkitalakkari voi:

- tehdä tarkistuskäyntejä mökille
- lämmittää mökkejä ja saunoja
- leikata nurmikon, hoitaa pihaa ja puutarhaa
- aurata lumia
- poistaa lumet katolta
- puhdistaa kattoja ja räystäskouruja
- kaataa puita, tehdä ja myydä polttopuita
- siivota
- suorittaa kauppareissuja
- remontoida ja maalata
- rakentaa, huoltaa, nostaa ja laskea laitureita
- tehdä muuraus- ja maansiirtotöitä

Lisää tietoa mökkitalakkareista ja heidän toiminta-alueistaan: www.mokkitalakkarit.net

Huttusen huvila ja huussi

Harvalta löytyy kesämökki kotitalon kupeesta, mutta **Juha Huttusen** pihapiiri on poikkeus. Huttusten kotipiha Siilinjärven Toivalassa ei komeile pelkästään asuintalo, vaan myös sävy sävyyn istuva mökkirakennus ja huussi.

– Homma lähti niin sanotusti lapasesta. Alun perin tarkoituksena oli rakentaa grillikatos, mutta sattui sopivasti olemaan ylimääräisiä villoja ja muita tarvikkeita, ja katoksesta tuli kuin tulikin kamiinalla varustettu lämmitettävä "mökki".

Mökkirakennus valmistui vuonna 2006 ja idea huussin rakentamiseen syntyi muutama vuosi myöhemmin.

– Parina syksynä ja talvena mökin hämärässä kynttilää polttaessa ja iltapalaa lämmitellessä tuli tunne, että miksei mökin kupeessa voisi olla myös huussi, tuumaa Huttunen.

Toissakesänä Juha tarttui tuumasta toimeen ja jo kuukauden kuluttua pihassa komeili upouusi, ympäristöä säästävä ja kävijäänsä virkittävä huussi.

– Huussin avulla saadaan tärkeät ravinteet talteen. Kompostori on hyvä ja toimiva asia, ja se on ollut parempi ratkaisu kuin aluksi edes kuvittelin. Lisäksi huussissa piipahtaminen rai-
m

Huttusten asuintalossa on kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä. Huussin valmistumisen aikaan tontin rajalle tuli myös kunnallinen viemäri, johon ei toistaiseksi ole liitytty. Sähköttömään huussiin löytää perille hämäräsäkin kynttilälyhdyn ja liiketunnistimella toimivan led-paristovalon avulla.

Laatunmaa myy

Metsähallituksen kämpppiä ja muita rakennuksia

Metsähallituksen hallinnoima kiinteistöomaisuus on laaja ja monipuolinen. Rakennettuja kiinteistöjäkin on satoja. Omaisuutta on kertynyt yli 150 vuotta kestäneen toiminnan aikana eri tavoin. Maa-alueita on ostettu ja väliin tehty vaihtokauppojakin muiden maanomistajien kanssa. Rakennuksia on tullut kaupankäynnin sivutuotteena, osa on saatu hallinnansiirtojen kautta muilta valtion organisaatioilta. Suuri osa on rakennettu oman toiminnan tarpeisiin palvelemaan esimerkiksi savotta- ja uittomiehiä.

Ajat kuitenkin muuttuvat ja Metsähallitus siinä mukana. Kun eräkämpälle, lomamökille, talolle tai muulle rakennukselle ei enää löydy liikelaitoksen toiminnan kannalta perusteltua käyttöä, rakennus siirretään myyntivalmisteluun. Tällä hetkellä valmistelussa on noin 100 rakennusta: vuokrakämppejä sekä varasto-, toimisto ja tuotannollisia rakennuksia. Mukana on myös muilta valtion laitoksilta, esimerkiksi Metsäntutkimuslaitokselta, Metsähallitukselle siirtyneitä kämppätyyppisiä rakennuksia. Lisäksi muutamia valtionperintönä tulleita osakehuoneistoja ja omakotitaloja on myyty.

Ennen myyntilistalle päätymistä Laatunmaa, joka vastaa Metsähallituksen kiinteistöillä käytävästä kaupasta, tekee tiivistä yhteistyötä muiden tulosalueiden kanssa myynnin suun-

nittelussa. Jos käyttötarvetta ei enää ole, eikä myynnille löydy estettä, asia etenee varmasti.

– Hinnan muodostukseen vaikuttaa se, myydäänkö kämppiä omalla vai vuokratontilla, kertoo myynneistä vastaava **Markku Palén** Laatunmaasta. Osa kohteista myydään poissiirrettäväksi tai purettavaksi, hän jatkaa.

Palénin mukaan rakennukset myydään kiinteällä hinnalla tai tarjousten perusteella. Alkuvuodesta rakennuksia myytiin 25 kappaletta ja tällä hetkellä niitä on myynnissä parikymmentä. Tarjonnan kirjoa edustavat niin Hyrynsalmella Kainuussa sijaitseva vanha ja purkukuntoinen käpykaristamo kuin kauniin Ylä-Keyrity-järven rannassa seisova tutkimus- asema Pohjois-Savossa.

– Kämppeä on laidasta laitaan aina pienistä tuvista vanhoihin 200 neliön savottakämppeihin. Hinnat ovat vaihdelleet 1 000 eurosta 100 000 euroon. Kaikista myyntilistan kohteista 70–80 prosenttia sijaitsee Lapissa, loput löytyvät Kainuusta sekä Etelä- ja Itä-Suomesta, Palén tietää.

Lisää kämppeä tulee myyntiin jatkuvasti. Markku Palén neuvoo seuraamaan Laatunmaan nettisivuja, joille kämpät ensimmäiseksi ilmestyvät kiinnostuneiden katseltaviksi. Verkkosivujen lisäksi kulloinkin myynnissä olevista kohteista ilmoitellaan yleisimmillä asunto- ja kiinteistövälytysviuilla, Helsingin Sanomissa, maakuntien sanomalehdissä ja erälehdissä. Kämpät ovat uniikkeja kohteita ja sijaitsevat yleensä erittäin hienoilla, luonnonkauniilla

paikoilla valtion mailla tai niiden laitamilta, Markku Palén toteaa.

Laaja kiinnostus myynnissä olleisiin eräkämppeihin

Viimeksi Metsähallitus myi kämppeä laajamittaisesti 2000-luvun alussa. Vuonna 2002 myynnissä olleista kämpistä Metsähallitus sai noin 300 tarjousta. Eniten kiinnostivat silloin omalla tontilla olevat ja veden äärellä sijaitsevat kämpät. Markkinoinnin seurauksena 35 kämppeä vaihtoi omistajaa, joukossa muutama pois purettavaksi tarkoitettu rakennus. Eräkämppeiden ohella joukkoon mahtui mielenkiintoisena erikoistapauksena myös yksi korsu.

Eteläisimmässä Suomessa suosituimmaksi kohteeksi muodostui Särkisalossa merenrannalla sijaitseva lossitupa ja Pohjanmaa-Kainuu-alueella Puolangan Martinjärvi. Lapissa halutuimpia olivat hyvien metsästyks- ja kalastuspaikkojen keskellä olevat, melko hyväkuntoiset ja mukavuuksin varustetut kämpät, jonne pääsee autolla perille. Paljon kysyttiin kohteita Ylä-Lapista, Ylläksen seutuvilta ja Posion suunnalta.

Vajaan kymmenen vuoden takaisissa myynneissä Metsähallitus sai tarjouksia kaikkialta Suomesta painottuen kuitenkin pääkaupunkiseutuun, Ouluun, Rovaniemeen ja Kemijärven ympäristöineen sekä Keski-Suomeen. Joitakin tarjouksia saapui aina ulkomailta myöten. **m**

Jos metsälle haluat mennä nyt...

Valtion maat tarjoavat runsaasti metsästysmahdollisuuksia siitä kiinnostuneille. Metsissämme riittää metsästyskohteita aina pienriistaeläimistä pienpetoihin ja hirvieläimistä suurpetoihin. Vasta-alkajan kannattaa kuitenkin aloittaa metsästysharrastuksensa pienriistan parista.

Metsästäjien määrä maassamme on vuosittain ollut hienoisessa nousussa. Vuonna 2010 riistanhoitomaksun maksoi yli 310 000 metsästäjää ja metsällä kävi 230 000 henkilöä. Pienriistaa eli kanalintuja, jäniksiä, vesilintuja ja kanadanmajavia saaliikseen tavoitelti lähes 200 000 metsästäjää, joista 152 000 onnistui jonkin pienriistaeläimen nappaamisessa. Hirvieläimiä puolestaan metsästi lähes 130 000 metsänkävijää.

– Mikäli mieli halajaa metsälle, ei sinne kuitenkaan lampsita noin vain, tuumaa Laatunmaan metsänhoitaja ja innokas metsämies **Perttu Finne**.

Metsästäminen edellyttää metsästystutkintoa, jonka suorittamisessa testataan Suomen riistakeskuksen julkaiseman Metsästäjän oppaan ja mahdollisen metsästäjäkurssin oppeja. Metsästystutkinnon suorittamiseen ei ole ikärajaa. Tentin läpäissyt päättää koskeeko hankittu metsästyskortti seuraavaa vai meneillään

olevaa metsästysvuotta, joka ajoittuu elokuun alun ja heinäkuun lopun välille. Riistalajien pyyntiajat määritellään riistakeskuksessa. Metsästyskortin haltijoiden tulee myös maksaa vuosittainen riistanhoitomaksu. Lisäksi metsästyksen tarvitaan alueen haltijan lupa, mikä valtion mailla tarkoittaa lupien hankkimista Metsähallitukselta.

Mistä luvat ja mihin hintaan?

Pienriistoluvat hoituvat Metsähallituksen kuuluvan Villi Pohjolan puhelinpalvelun (p. 020 344 122) tai nettipalvelun (www.villipohjola.fi) kautta. Tarjolla on joko vuorokausittain myytäviä tai kausilupia. Kausilupia haetaan erillisellä lomakkeella, ja niiden hinnat ovat suhteellisesti edullisempia kuin vuorokausilupien. Kausilupa sopiikin erinomaisesti esimerkiksi jäniksen pyytäjälle, sillä jäniksen jahtikausi alkaa syyskuun alusta ja päättyy helmikuun lopussa.

– Viikon pienriistolupa ilman kanalintuja maksaa noin 40 euroa, kanalintujen kera summa on noin 70 euroa. Kausilupa kaikelle pienriistalle on 120 euroa, kertoo Finne.

Valtion mailla metsästyksen laillisuutta valvovat erätarkastajat ja -valvojat. Lisäksi erävalvontayhteistyötä tehdään ahkerasti muiden viranomastahojen ja sidosryhmien kanssa.

Talvipyyntiä harrastavalle Finnellä on oiva ja ajankohtainen vinkki.

– Talviolosuhteissa metsälle lähtiessä on syytä huolehtia hyvästä pukeutumisesta muistetaan kerrospukeutumisen säännöt, hän muistuttaa. **m**

Lisätietoja Suomen riistakeskuksen verkkosivuilta: www.riista.fi

RIISTALAJIT	MAAKUNTA TAI KUNTA	METSÄSTYSAJAT
Metsäjänis ja rusakko	Koko maassa	1.9. – 29.2.
Sorsalinnut (sinisorsa, tavi, heinätavi, haapana, jouhisorsa, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, telkkä)	Koko maassa	20.8. klo 12 – 31.12.
Merilinnut (alli, tukkakoskelo, isokoskelo)	Koko maassa	1.9. – 31.12.
Pyö ja teeri	Koko maassa	10.9. – 31.10.
Kanadanmajava	Koko maassa	20.8. – 30.4.
Hirvi	Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 26 §:n mukaisella hirvieläimen pyyntiluvalla	24.9. – 31.12.
	Enontekiö, Inari, Muonio, Utsjoki	1. – 20.9., 11.10. – 30.11.

Teksti Perttu Finne

Joulujänis

Olin odottanut jänisjahdille sopivaa viikonloppua ja nyt se vihdoinkin näytti toteutuvan. Metsästysreissun olosuhteet olivat kohdillaan – myönteinen vaimo, odotettavissa yön aikana kohtuullista lumisadetta ja meneillään hyvä riisakantavuosi.

Jälleen kerran se toistui – metsästysreissun jännitys ajoi miehen ylös reippaasti jo ennen kellon soittoa. Auto starttasi aamukuudelta kotipihaan suuntana Etelä-Karjala ja Luumäki. Parin tunnin automatkan aikana tuulilasini ohi kiihdytti enää vain muutama lumihuutale fyysikaalisten ilmiöiden seurauksena. Loistavaa – tuumailin tyytyväisenä. Maastosta on siis löydettävissä vain aamuyön tuoreimmat jäljet ennen pitkäkorpvien päivämakuulle menoa. Vähentää huomattavasti yhden miehen työsaakaa, kun alkuyön jälkijotosten perässä ei tarvitse hiihdellä koko päivää.

Perille päästyä aamuauringon ensisäteet heijastelivat jo mukavasti hangen pinnasta. Kylläpä on yöllinen lumisade tehnyt vakuuttavaa jälkeä – luonnon kauneutta ja puhtautta parhaimmillaan. Viiden sentin lumen lisäkerros tarkoitti myös sitä, että jälkiä ei tulisi maastosta mahdollisesti löytymään – vain viimeisimmät jälkikuviot olisivat näkyvissä ja sehän tarkoitti sitä, että jälkien löytyessä ei olisi pupukaan kovin kaukana makuulla.

Mökin puukuurin alta sukset esiin ja ensimmäiset työnnöt alas järven jään suuntaan. Hyvä oli luisto suksen pohjissa ja tuoreen lumen alle aiemmin muodostunut hankiainenkin kannatteli miestä mukavasti leviden eräsuksien päällä.

Jäniksen metsästyksessä jäniskoirista olisi suuri apu, mutta tällä kertaa olin yksin liikkeellä. Ja kyllähän se jahti onnistuu koirattomaltakin

taitojen karttuessa. Monesti on jahdattu jänistä kaveriporukalla myös siten, että yksi miehistä toimii "koirana", jolloin jäniskin tyytytty hitaampaan vauhtiin ja pieniin lenkkeihin. Muut sitten vain passittavat oletettuja jäniksen kulkureittejä jännittyneissä tunnelmissa. "Ajokoirana" toimiminen tekee jahdista mielenkiintoisen myös koiran virkaa hoitavalle, koska siinä oppii monenlaisia jäniksen harhautustemppeja niin sanottuine sivuloikkineen sekä paluuperineen. Myös hirvijahdista tuttu ajojahti toimii, kunhan jänis on kierretty ensin hieman pienempään kierrokseen eli "mottiin".

Tällä kertaa tavoitteena oli laittaa jänis ensin pienehköön mottiin ja sitten lähestyä kohdetta jälkijonoa seuraillen samalla etumaastoa havainnoiden aistit valppaana. Jälkiä seurattaessa on tärkeää asemoida itsensä oikein suhteessa jälkiin ja oletettuihin jäniksen makuupaikkoihin, jotta siten, kun mahdollinen pako tapahtuu, niin pakosuunnasta löytyisi myös tarvittava ampumasektorikin. Näin siis teoriassa, mikä ei siis lähimainkaan aina toteudu käytännössä.

Mutta vielä ei ollut edes jälkiäkään löydetty, mutta sekin asia korjaantui saman tien, kun olin lähestymässä tuttua paikkaa, josta niin usein tuli yhtettyä nuo tutut ja veijarimaiset askelmerkit. Lähestyessäni vastarannan harmaalepän ja pajujen muodostamaa rantaviivaa näin jo kaukaa syönnösjälkiä oksista, jotka kurkottivat alas hangen pintaa kohti. Sen verran lähelle hiihdin, että totesin jäniksen jälkien olevan ns. "kuumat", jonka jälkeen koukkasin takaisin kauemmaksi jälle ajatuksena kiertää jänis mottiin järven rajaamaan niemen.

Rauhassa oli pupu pitkään aterioinut, kun oli puiden alaoksista monesta paikkaa karistellut lumia pois ja kalunnut puun kuorta ja silmuja ravinnokseen. Lisämerkkejä yöllisestä ravinnonhakureissusta oli

Uunissa haudutettu Peurapaisti

Valmistusohje:

1. Laita paisti paistopussiin. Halutessasi voit kypsentää lihat myös luineen.
2. Lisää joukkoon paljon lohkottua sipulia sekä kuutioitua palsternakkaa, lanttua, porkkanaa ym.
3. Lisää reilu lusikallinen tai kaksi suolaa. Mausteeksi sopivat muun muassa katajanmarjat ja timjami.
4. Kaada nesteeksi noin puoli pulloa olutta, mieluiten tummaa.
5. Laita paistopussi uunivuokaan ja anna hautua viisi tuntia 150 asteessa. Jos on kiire, niin neljä tuntia 175 asteessa riittää.

Kastike:

Kun paisti on valmis, valuta liemi paistopussista kattilaan. Ota pussista mukaan pari muhevaa sipulia ja laita sekaan sopiva määrä sieniä, mieluummin vahveroita. Mukaan suurustetta ja lopuksi kermaa.

Reseptin toimitti Metsähallituksen viestintäjohtaja **Juha Mäkinen**. Peurapaisti on Mäkisillä sunnuntai päivän ruokaa. Silloin paisti muhii uunissa viisi tuntia ja levittää koko taloon huumaavan tuoksun. Mäkiselle tärkeintä ruoanlaitossa on tunnelma ja lasten kanssa yhdessä tekeminen. Lapset ovat usein mukana sekä metsällä, kalalla että keittiössä. Kun he tietävät, mistä ruoka tulee, he myös kunnioittavat sitä, Juha Mäkinen pohtii.

ilmestynyt myös jalostetussa muodossa, kun ruskeita "pillereitäkin" oli vähän siellä ja täällä hangen päällä.

Adrenaliini alkoi nousta – enää viimeiset metrit ja motti olisi kiinni. Jo vain, siellä on motissa, totesin tyytyväisenä, kun suksen kärkeni tavoittivat mottikierroksen lähtölatuni. Kolmet jäniksen jäljet sisään ja kahdet ulos motista eli matemaattisen ynnälaskutoimituksen lopputuloksena motissa pitäisi olla yksi jänis. Jälkien perusteella näyttäisi olevan metsäjänis, joka täällä vielä dominoi alueita rusakkoon nähden.

Motin olosuhteet olivat puolellani – tuttu kohde ja metsäniemeke, jota järvi rajasi kahdelta sivulta, ei edes liian pusikkoistakaan. Niemi oli vielä sen verran kapea, että sitä pystyi nippa nappa hallitsemaan haulikon kantamalla molemmille sivuille. Jäniksen pakolaukkakaan tuskin suuntautuisi niemen kärjestä järven jälle. Nyt olisi vaimolle lupaamani joulujänis orettavissa, kunhan ei hörkyilisi tilannetta pilalle.

Motin sisälle hiihdettyäni huomasin pian ensimmäisten jälkien tekävän vain pienen lenkin motin sisällä kaartuen ulos. Hyvä! Nyt olisi vain kahdet jäljet selvitettävänä. Hitaasti edeten lykin eteenpäin – toisessa kädessä sauva ja toisessa kädessä vanha haulikkoni, jonka isäni oli hankkinut minulle, kun olin hieman toisella kymmenellä. Oli aistittavissa nuoruusvuosien raastavaa jännitystä ja pulsin armoitonta hakkaamista adrenaliinin erittyessä veren sekaan, kun etenin näitä viimeisiä kymmeniä metrejä tietäen samalla, että kohta hanki pöllähtäisi ja valkea ohjus ampautuisi raivoisesti liikkeelle.

Viisikymmentä metriä niemen kärkeen ja eteenpäin johtivat enää vain yhden jäljet ilman paluuperiä. Pysähtyä ei saisi, koska se saattaisi laukaista jäniksen pakoreaktion liian aikaisin ja toisaalta tehdä tyhjäksi

suunnitelmat taas haulikon laukaisusta. Pari kertaa hetkeä aiemmin oli jo hermoja koeteltu ja haulikko nosteltu, kun näköpiiriin reuna-alueilla valkoinen mytty ampaisi liikkeelle. Syynä ei tosin ollut pakolaukkaan ryntäävä jänis, vaan puiden alaoksilta alas vyörahtelevät runsaat lumimassat sään lauhutumisen seurauksena.

Ja silloin samalla repesi rauhallinen luminen rantamaisemaidylli, kun jänis ampaisi vimmatuun pakolaukkaan katajan kupeesta järjettömällä kiihtyvyydellä. Lumi pölysi niin jäniksen jalkojen ympärillä kuin suksieni yläpuolella, kun tamppasin yli pitkillä eräsuksilla kehoani järjelliseen ampuma-asentoon. Jänis oli saman tien ohittanut poikittaislinjan niemen kärjestä mantereen puolelle suhteessa minuun ja vapaus olisi enää 15 metrin päässä olevien kuusien takana. Näiden muutaman sekunnin aikana olin kuitenkin saanut itseni sopivaan ampuma-asentoon, ja Valmetin rautakisko kiihdytti hyvää vauhtia jäniksen etumatkaa kiinni. Juuri ennen kuusien armollista suojaa kisko oli jo ohittanutkin jäniksen ja ennakon ollessa kohdillaan etusormi koukkistui liipaisimella tottuneesti.

Metsässä kuului vain vaimea poksahdus runsaan lumen vaimentaessa ääniä haulikon iskurin iskiessä nalliin samalla syyttäen ruudin, joka taas laitto liikkeelle tiheän hauliparven. Laukauksen ja jäniksen kovan vauhdin seurauksena jänis heitti hyvän osuman saattelemana räyden vortin hangelle tuupertuen.

Lähes joka kerta jäniksen liikkeelle lähtö yllättää, vaikka kuinka siihen yrittäisi valmistautua. Monesti yllätys ja olosuhteet tekevätkin sen, että jänis katoaa näköpiiristä voittajana. Tällä kertaa Metsän Tapio kuitenkin lahjoitti riista-aitastaan perheellemme joulujäniksen. **m**

Luosto

– niin liikkujan kuin löhöilijänkin lempipaikka Lapissa

Luosto, yksi Lapin eteläisimmistä tuntureista, sijaitsee Sodankylässä, 30 kilometriä kunnan keskustasta kaakkoon. Luoston huippukohta Ukko-Luosto kohoaa aina 514 metrin korkeuteen tarjoten vierailijoilleen henkeäsalpaavan upeita erämaisemia. Omaleimaisen luonnon ja erikoisten kelokylmien lisäksi Luosto tarjoilee monenlaisia aktiviteetteja ympärivuotisille Lapin reissaajille.

Liikuntaseikkailusta lepolomaan

Luosto pursuaa monenlaista tekemistä, näkemistä ja kokemista. Erämaaluonto houkuttaa metsässä samoilijoita aina kevään ensi säteistä syksyn ruskaan, kun taas talvisin laskettelurinteet innostavat kupeelleen vauhdin hurmasta nauttivia. Myös laajat latuverkostot huolehtivat, että hiihtäjillä riittää tekemistä. Yhdistyessään Luoston ja Pyhän latuja on yhteensä 150 kilometrin verran. Poro- ja koirareet tarjoavat eksoottisia elämyksiä ja moottorikelkka-ajelut vievät vauhdikkaisiin seikkailuihin. Luostolla on myös mahdollisuus kokea unohtumaton revontulisafari arktisissa tunnelmissa ja nähdä luonnon salliessa yötaivaan maaginen valoshow.

Hyvästä ruoasta, seurasta ja tunnelmasta nauttivan kannattaa suunnata kulkunsa johonkin alueen erikoisista ja ainutlaatuisista keloravintoloista. Vesipetoja puolestaan hellii Luoston kylpylän rentouttavat kuohut. Luoston Lampivaarassa sijaitsee myös Euroopan ainoa ametistikaivos, joka on koko maailmassa yksi harvoista jalokivikaivoksista, jonne vierailijat ovat tervetulleita. Matkamuiistikseen vierailijat saavat palasen violetta, läpikuultavaa kvartssia, jota kutsutaan ametistiksi.

Luosto tarjoilee myös monenmoisia tapahtumia vierailijoilleen. Ukko-Luoston ja Aittakurun elokuisessa tunturiluonnossa järjestetään vuosittain klassisen musiikin tapahtuma Luosto Classic. Voipa Luostolla törmätä helmikuun korvilla myös ravihevosten lailla valjastettuihin poroihin, jotka vetävät perässään suksien päällä olevia ajajiaan. Kyseessä on poroimisten suosima tapahtuma, PoroCup, jossa Luosto on yksi viidestä Suomen osakilpailujen pitopaikasta. **m**

Luosto-tunturin alue kuuluu Pyhä-Luoston kansallispuistoon. Puiston muodostaa Suomen eteläisin tunturijono, johon kuuluu 12 huippua. Kansallispuisto perustettiin vuonna 2005, kun Luoston alue yhdistyi Suomen vanhimpaan, vuonna 1938 perustettuun Pyhätunturin kansallispuistoon. Pinta-alaltaan 142 neliökilometrin laajuinen puisto on Suomen 35 kansallispuistosta kahdeksanneksi suurin ja kuudenneksi vierailluin.* Sodankylän ohella kansallispuisto ulottuu Pelkosenniemen sekä Kemijärven kaupungin alueille.

Luosto on oiva kohde päiväretkestä haaveilevalle tai vaellusta mielivälle. Alue palvelee monipuolisesti niin paikallisia asukkaita, matkailijoita kuin luonnonsuojeluaikin.

Keroista kuruihin

Luoston tunturimaiseman maalaavat puuttomat, paljaat, pyöreäpäiset tunturin laet eli kerot, jotka laskevat syviin tunturirotkoihin eli kuruihin. Jääkauden sulamisvesien muovaamissa kuruisissa ja puronvarsilla on reheviä metsiä ja vehreitä lehtoja. Osa Luoston jopa 400-vuotiaista metsistä on säästynyt hakkuilta. Luosto onkin tunnettu komeista, vanhoista männiköistään. Kaksi miljardia vuotta vanhaa tunturijonoa ympäröivät myös laajat aapasuot.

Monta hyvää syytä tulla Luostolle:

- Laskettelukeskus rinteineen
- Erilaisuus – Luoston keskuksen ydinosa poikkeaa kelotunnelmansa vuoksi monista muista lappilaisista matkailukeskuksista
- Pyhä-Luoston kansallispuiston komeat maisemat
- Kaksi matkailukeskusta Luosto ja Pyhätunturi vain 25 km:n päässä toisistaan
- Luoston ja Pyhätunturin yhdistävä latuverkosto
- Ametistikylpylä ja ametistikaivos, jonne vierailijat ovat tervetulleita

Etäisyydet:

Pyhätunturi 25 km
Sodankylä 38 km
Rovaniemi 115 km
Nordkapp 595 km
Helsinki 1050 km

* Käyntimäärät kansallispuistoittain 2010, Metsähallitus.

Pirjo Outa-Huhtala kahvittaa ja majoittaa Luostolla vierailijat.

Luostolla unohtuu kiire ja kireys

Kahvilayrittäjä **Pirjo Outa-Huhtala** on omistanut vuosien varrella useita tontteja Luostolla. Nyt omistuksessa on liiketontti, jolle avattiin kahvila pari vuotta sitten. Grilli-kahvila Luoston Leukun yhteydessä toimii myös yritys, joka vuokraa mökkejä niin lomailijoille, yrityksille kuin seuroillekin.

Ensimmäisen Luosto-tontin Outa-Huhtala osti vuonna 2001. Sen jälkeen hän on ostanut, myynyt ja vuokrannut sekä tontteja että rakennettuja kiinteistöjä vapaa-ajan ja liiketoiminnan käyttöön.

– Olen myös toiminut välikätenä ja suositelijana ja saanut useamman uuden mökkinläisen tekemään hyvät tontti- tai mökkikaupat Luostolla.

Kymmenvuotisen Luostolla asumishistoriansa aikana alueen monet ulottuvuudet ovat tulleet Outa-Huhtalalle tutuiksi.

– Luoston ympäristö on täysin omaa luokkaansa. Alue kansallispuistoinen tarjoilee unohtumattomia kokemuksia ihan kaikille; matkailijoille, harrastajille, lomailijoille, kunstaan huolehtiville, laskettelijoille ja vaeltajille. Täällä koettuja elämyksiä ei helposti unohda ja aina tänne tekee mieli tulla uudelleen.

Etenkin Luoston hyvin hoidetut hiihtoreitit ja lukuisat hyvin merkityt vaellusreitit levähdyspaikkoineen ovat Outa-Huhtalan mieleen. Ainutlaatuisen ametistikaivoksen seikkailu kiehtovine tarinoineen kiinnostaa erityisesti matkailijoita ja geologeja.

– Erytyslaatuista on se, että kaivoksesta voi ostaa itselleen myös oman osakkuuden.

Omaa tilaa keskellä puhdasta luontoa

Outa-Huhtala perheineen nauttii elosta ja Luoston lumosta Orresokassa.

– Näkymä kodistamme suoraan tunturiin ja laskettelurinteisiin on huikea. Eryteisesti talvella tunnelmallinen rinnevalaistus on upeaa katseltavaa.

Myös Luoston luonto ja seesteisyys saavat asukiltaan arvostusta.

– Raikas ja hyvänmakuinen hanoissa virtaava lähdevesi ja puhdas luonto kuusennaavoineen tempaa kävijän aivan uusiin ulottuvuuksiin. Täällä on myös tilaa ja suojaisaa asua. Talot eivät ole rakennettu katot kiinni toisiinsa, vaan täällä pääsee nauttimaan omasta rauhasta ja yksityisyydestä.

Outa-Huhtala kaipaa Luostolle uusia yrittäjiä ja ennakkoluulottomia ”pellelottomia”, joiden myötä aluetta voidaan kehittää entisestään.

– Luoston kehittäminen on minulle tärkeä asia, kuren toivoisin sen olevan kaikille muillekin alueella toimiville. Yhteistyössä saamme aikaan kasvua ja kehitystä.

– Jos jostakin kannattaa mökkitontti hankkia, niin Luosto on ehdottomasti se oikea paikka. Täällä unohtuu kiire ja kireys, Outa-Huhtala kiteyttää. **m**

.QY21

Laatumaa INFO

Tunnustusta laadukkuudesta

Laatumaa on saanut Metsähallituksen myöntämän laatupalkinnon.

Kilpailun arviointi toteutettiin kevään 2011 aikana Metsähallituksen liiketoimintayksiköiden yhteisenä arviointiprojektina. Arvioinnin viitekehystenä sovellettiin yleiseurooppalaista EFQM-mallia, jonka avulla voidaan ensisijaisesti tunnistaa organisaation vahvuudet ja kehittämisaueet.

Laatumaan toiminta ja tulokset ovat lähellä erinomaista tunnustustasoa valtakunnallisesti. Erityisesti kiitosta Laatumaa sai pitkäjänteistä toiminnan kehittämistä ja tuloksetekokyvystä, joustavuudesta ja muuttuvien tavoitteiden saavuttamisesta sekä hyvistä asiakastytyväisyystuloksista.

Tulevaisuudessa Laatumaa tulee kehittämään asiakaspalveluaan entisestään mm. monipuolistamalla asiakastierojärjestelmäänsä ja vahvistamalla yhteydenpitoa asiakkaisiin. Lisäksi toiminnan ja tulosten monipuolisempaan seurantaan ja mittaamiseen kehitetään uusia tapoja.

Uusi arviointikierros tehdään vuoden kuluttua.

Laatumaa mukana messuilla vuonna 2012

Laatumaa keväällä **OmaMökki-messuilla 29.3.–1.4.2012**

Helsingin messukeskuksessa!

Tervetuloa!

Laatumaa palkitsee

Laatumaa on arponut asiakaspalautetta antaneiden kesken palkintoja.

Arvonnoissa voittivat:

Anja Kalliainen Kokkolasta ja **Hannu Pitkänen** Kankaanpäästä.

Asiakastietonsa päivittäneiden kesken arvotun palkinnon voitti

Jyrki Vainio Helsingistä.

Palkinnot on toimitettu voittajille.

Laatumaa onnittelee arpaonnekkaita!

Laatumaa on osa Metsähallitusta.